

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 26-82-90

www.parlament.md

2012

Nr. 189

RAPORT

**asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea
Codului de procedură civilă al Republicii Moldova
nr.225 din 30 mai 2003
(nr.2829 din 22.12.2011, lectura II)**

Proiectul de Lege nr.2829 din 22.12.2011 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, a fost examinat și adoptat în prima lectură de Parlament la 08.06.2012.

Prezentul proiect de Lege a fost dezbătut în cadrul ședinței Comisiei juridice, numiri și imunități pentru a fi prezentat spre examinare în lectura a doua.

Concomitent au fost examinate amendamentele și propunerile referitoare la conținutul reglementărilor proiectului, inclusiv cele expuse la examinarea lui în prima lectură.

De asemenea este de menționat faptul, că în cadrul consultărilor ținute, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii și Procuratura Generală au formulat un șir de recomandări ce au fost luate în considerație de către Comisie, în procesul dezbaterii proiectului respectiv.

Rezultatele examinării și decizia Comisiei juridice asupra propunerilor la prezentul proiect de Lege se conțin în anexa la prezentul raport.

Pe marginea celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități propune Parlamentului adoptarea proiectului de Lege nr. nr.2829 din 22.12.2011 în lectura a doua cu amendamentele propuse, ce se conțin în anexa la prezentul raport.

Victor POPA,
Președintele Comisiei

**Anexă la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003
nr.2829 din 22.12.11, lect. II**

Prevederile proiectului de lege	Prevederile în vigoare al Codului de procedură civilă	Propuneri și obiecții vis a vis de proiectul de lege	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
		<p style="text-align: center;">Deputatul Tudor Deliu propune completarea CPC cu un nou articol 12², cu următorul cuprins:</p> <p style="text-align: center;">„Articolul 12². Avizele consultative ale Plenului Curții Supreme de Justiției</p> <p style="text-align: center;"><i>(1) Dacă în procesul judecării pricinii în orice instanță de judecată, se atestă dificultăți la aplicarea corectă a legii materiale sau procesuale, instanța de judecată din oficiu sau la cererea participanților la proces, solicită Plenului Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ prin care se va explica modalitatea de aplicare a legii. Avizul consultativ se publică pe pagina oficială a Curții Supreme de Justiție.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>(2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul participanților la proces de a solicita Plenului Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ, aceasta va emite o încheiere nesusceptibilă de recurs.</i></p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

		<p>(3) Dacă Plenului Curții Supreme de Justiție decide respingerea solicitării, va emite o încheiere motivată irevocabilă care se publică pe pagina oficială a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(4) Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție nu este obligatoriu pentru aceasta doar în cazul în care ulterior emiterii avizului a fost modificată legea sau s-a schimbat practica aplicării acesteia.</p> <p>(5) Din momentul înaintării demersului și pînă la emiterea avizului consultativ, procedura de examinare a pricinii se amîină.”</p> <p>Argumente:</p> <p>Respectiva propunere de <i>lege ferenda</i> are drept scop excluderea situațiilor de aplicare și interpretare neunitară a legii materiale și procesuale. Astfel, în cazul în care judecătorul de la orice instanță (judecătorii, Curți de apel, Curtea Supremă de Justiție) va atesta dificultăți la aplicarea corectă a legii, iar practica deja existentă va fi una lipsită de coerență, atunci acesta din urmă va fi în drept să solicite Plenului Curții Supreme de Justiție <i>emiterea unui aviz consultativ prin care se va explica modalitatea de aplicare a legii.</i></p> <p>Instituirea acestui mecanism va contribui la</p>	
--	--	---	--

		<p>îndeplinirea sarcinii Curții Supreme de Justiție de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești. Aceste activități au ca obiectiv final unificarea și armonizarea practicii judiciare care este una dintre soluțiile principale pentru sporirea și menținerea prestigiului justiției, precum și transformarea jurisprudenței în una predictibilă, care să răspundă așteptărilor rezonabile ale justițiabililor.</p>	
6. Capitolul III se exclude.	<p align="center">Capitolul III COMPETENȚA GENERALĂ</p> <p>Articolul 30. Strămutarea litigiului la judecata arbitrală <u>(1) Pricina civilă care este de competența instanței judecătorești de drept comun sau a celei specializate poate fi strămutată, pînă la emiterea hotărîrii, spre judecare arbitrală dacă părțile consimt și dacă o astfel de strămutare nu este interzisă de lege.</u> (2) Sînt competente să judece contestația împotriva hotărîrii arbitrale curțile de apel de drept comun sau, după caz, Curtea de Apel Economică.</p>	<p align="center">Direcția juridică</p> <p>La pct.6, se propune excluderea capitolului III al Codului de procedură civilă. Sugerăm autorilor să revadă aceste reglementări, care sunt propuse spre excludere, deoarece art.30 din acest capitol, conține reglementări generale cu referire la strămutarea litigiului la judecata arbitrală.</p>	<p align="center">Nu se acceptă.</p> <p>Dreptul părților de a strămuta litigiul la judecata arbitrală nu a fost exclus prin prezentul proiect. În acest context a fost modificat art. 267 cu un nou temei de scoatere a cererii de pe rol anume în situația în care „părțile au solicitat <i>examinarea pricinii de către judecata arbitrală, în condițiile legii</i>”.</p>
9. Articolul 33 va avea următorul cuprins: „ Articolul 33. Competența generală a instanțelor judecătorești (1) Instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile, cu participarea persoanelor fizice și	<p>Articolul 33. Competența curților de apel (1) Ca instanțe de drept comun, curțile de apel judecă în primă instanță pricinile civile privind: c) declararea legalității unei greve; d) recunoașterea și încuviințarea</p>	<p align="center">Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>Art. 33 va fi art.32¹ pentru a fi adus în corespundere</p>	<p align="center">Se acceptă</p>

<p>juridice, autorităților publice, privind apărarea drepturilor încălcate sau contestate, ocrotirea libertăților și intereselor legitime, pentru care legea nu prevede competența altor organe.</p> <p>(2) Instanțele judecătorești judecă pricinile cu participarea organizațiilor și cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini, apatrizilor, organizațiilor străine, organizațiilor cu investiții străine, organizațiilor internaționale, dacă prin lege sau prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte nu este stabilită competența instanțelor judecătorești străine sau a altor organe.”.</p>	<p>executării silită a hotărîrilor judecătorești străine și ale arbitrajelor internaționale;</p> <p>e) lichidarea și suspendarea activității asociațiilor obștești de nivel republican;</p> <p>f) încuviințarea adopției copilului de către cetățeni ai Republicii Moldova domiciliați în străinătate și de către cetățeni străini și apatrizi;</p> <p>g) încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare;</p> <p>h) apărarea drepturilor și intereselor statului, ale unităților administrativ-teritoriale ce țin de buget; rezilierea, rezoluțiunea și declararea nulității contractelor ce lezează interesele statului; protecția mediului înconjurător;</p> <p>i) declararea insolvenței;</p> <p>j) contestarea, în condițiile legii, a hotărîrilor arbitrale.</p> <p>(2) Curțile de apel de drept comun judecă în primă instanță litigiile privind contestările actelor juridice cu caracter normativ, hotărîrilor, acțiunilor (inacțiunilor) autorităților administrației publice din municipii, ale consiliului municipal și primăriei municipiului Chișinău, ale funcționarilor publici din cadrul acestora, ce lezează drepturile, libertățile și interesele legitime ale cetățenilor și organizațiilor.</p>	<p>cu modificările din Legea nr.29 din 06.03.2012.</p> <p>Directia juridică</p> <p>La pct.9, în redacția propusă art.33, considerăm necesară comasarea alineatului (1) și alineatului (2), într-un singur alineat, cu utilizarea unor termeni mai generici a posibililor participanți la judecarea pricinilor civile.</p>	<p>Nu se acceptă fiind inoportună comasarea alineatelor deoarece alin. (2) se referă la procesele judiciare cu elemente de extraneitate.</p>
---	---	--	---

(3) În afară de litigiile prevăzute la alin.(2) și (3¹), Curtea de Apel Chișinău examinează în primă instanță litigiile de contencios administrativ:

a) privind legalitatea actelor administrative cu caracter individual emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern, prin care sînt vătămăte în drepturi și interese legitime persoanele fizice și juridice, în afara celor exceptate prin lege;

b) privind nesoluționarea în termen legal a unei cereri referitor la legalitatea actelor administrative emise de organele centrale de specialitate ale administrației publice, în afara celor exceptate prin lege, precum și legalitatea hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale;

c) privind verificarea legalității hotărîrilor Consiliului Superior al Magistraturii, în cazurile prevăzute de lege;

d) privind păstrarea secretului de stat.

(3¹) Curtea de Apel Chișinău judecă în primă instanță litigiile din domeniul proprietății intelectuale privind:

a) apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, a dreptului asupra invențiilor, mărcilor de produs și mărcilor de serviciu, indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate,

	<p>desenelor și modelelor industriale, soiurilor de plante, topografiilor circuitelor integrate, denumirilor comerciale; combaterea concurenței neloiale, indiferent de calitatea persoanei;</p> <p>b) nulitatea înregistrărilor, decăderea din drepturile asupra mărcii, precum și contestarea hotăririlor Comisiei de contestații a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală emise în litigiile din domeniul protecției proprietății intelectuale;</p> <p>c) constatarea notorietății mărcii.</p> <p>(4) Curtea de Apel Comrat verifică, de asemenea, legalitatea actelor administrative emise de autoritățile publice ale unității teritoriale autonome Găgăuzia.</p> <p>(5) Curților de apel le pot fi atribuite prin lege și alte categorii de pricini spre judecare în primă instanță.</p>		
<p>11. Articolul 37 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 37. Competența în caz de concurență a pretențiilor</p> <p>În cazul în care la mai multe judecătoria se examinează în același timp pretenții legate între ele, acestea, <u>la cerere</u>, urmează a fi conexate prin încheiere și examinate de judecătoria sesizată mai întâi. Judecătoriile (judecătoria) sesizate ulterior, vor strămuta</p>	<p>articolul 37. Competența în caz de concurență a pretențiilor</p> <p>(1) În cazul în care mai multe pretenții legate între ele sînt de competența mai multor instanțe de același grad, pretențiile urmează a fi conexate și examinate de instanța sesizată mai întâi, iar dacă sînt de competența unor instanțe de diferite grade, pretențiile urmează a fi conexate și examinate de instanța ierarhic superioară.</p>	<p>Directia juridica</p> <p>La pct.11, art.37, pentru un spor de precizie și întru înlăturarea ambiguităților, este necesar de prevăzut expres la cererea cui urmează a fi conexate pretențiile legate între ele.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Redacția articolului stipulează că pretențiile urmează a fi comasate la cerere. Reieșind din faptul că instanța de judecată nu cunoaște cauzele aflate pe rol la altă instanță, de la sine este de înțeles că comasarea</p>

<p>pretențiile prin încheiere, care poate fi atacată cu recurs, la judecătoria sesizată mai întâi.”.</p>	<p>(2) Dispoziția de conexare a pretențiilor o emite instanța judecătorească sesizată cu cerere, conform alin.(1).</p>		<p>se face la cererea părților.</p>
		<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>În vederea aducerii în concordanță cu modificările din Legea nr.29 din 06.03.2012, proiectul se propune de completat cu art. 37¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 37¹ Competența în judecarea pretențiilor conexe În cazul formulării în cererea de chemare în judecată a mai multor pretenții conexe, unele dintre care sunt de competența instanței judecătorești de drept comun, iar altele de competența unei instanțe specializate, toate pretențiile se vor examina de instanța de drept comun.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>15. La articolul 44 alineatul (3), cuvintele „ori între o judecătorie și o curte de apel” se exclud.</p>		<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>Avînd în vedere faptul că totuș curțile de apel vor examina în prima instanță anumite pricini, p.15 din</p>	<p>Se acceptă</p>

		proiect urmează a fi exclus.	
<p>17. Articolul 46: la alineatul (1), cuvintele „sau vicepreședintele” se exclud; la alineatul (2), cuvintele „În instanță de apel, pricinile se judecă de un” se substituie cu cuvintele „Curtea de Apel judecă pricinile în componența unui”; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Curtea Supremă de Justiție judecă recursurile în componența unui judecător (președinte) și alți 2 judecători.”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile în cazul desesizării completului, în modul stabilit la art. 442 al prezentului cod.”.</p>	<p>Articolul 46. Completul de judecată (1) Pricinile civile se judecă în primă instanță de un singur judecător sau de un complet din 3 judecători. Problema judecării colegiale a pricinii se examinează de către președintele sau vicepreședintele instanței. (2) În instanță de apel, pricinile se judecă de un complet compus dintr-un judecător (președinte al ședinței) și alți doi judecători. (3) Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit și colegiul economic lărgit al Curții Supreme de Justiție judecă recursurile în componența unui judecător (președinte) și altor 4 judecători. (4) <u>Plenul Curții Supreme de Justiție examinează recursurile în cazul desesizării colegiului lărgit, în modul stabilit la art.442, cu participarea a cel puțin două treimi din numărul total de judecători ai Curții Supreme de Justiție.</u></p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități p.17 va avea următoarea redacție. Articolul 46: la alineatul (1) cuvintele „sau vicepreședintele” se exclud; la alineatul (1) cuvintele „sau vicepreședintele” se exclud; alineatul (4) se exclude.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>24. Articolul 62 va avea următorul cuprins: „Articolul 62. Coparticiparea procesuală obligatorie (1) Coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea pricinii implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile</p>	<p>Articolul 62. Coparticiparea procesuală obligatorie (1) O acțiune poate fi intentată în comun de mai mulți reclamanți sau împotriva mai multor piriți. (2) Coparticiparea procesuală se admite dacă: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile comune ale mai</p>	<p>Direcția juridică La pct.24, art.62 alin.(1), sugerăm substituirea cuvântului „deoarece” cu „cînd”.</p>	<p>Se acceptă Urmează a se face o ajustare redacțională.</p>

<p>sau obligațiile mai multor reclamanti și/sau pârți, <u>deoarece</u>:</p> <p>a) obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile comune ale mai multor reclamanti sau pârți;</p> <p>b) drepturile și obligațiile reclamantilor și pârților decurg din aceleași temeuri de fapt sau de drept.</p>	<p>multor reclamanti sau pârți;</p> <p>b) drepturile și obligațiile reclamantilor și pârților decurg din aceleași temeuri de fapt sau de drept;</p> <p>c) drepturile și obligațiile ce formează obiectul litigiului sînt de aceeași natură.</p> <p>(3) Fiecare reclamant sau pîrit participă în proces independent față de cealaltă parte. Coparticipanții pot încredința susținerea procesului unui sau mai multor coparticipanți.</p> <p>(4) Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea persoanei interesate de a fi admisă în proces în calitate de coparticipant poate fi atacată cu recurs.</p>		
<p>26. Articolul 65: la alineatul (1), propoziția a doua la sfîrșit se completează cu următoarele cuvinte „sau un drept strîns legat de acesta”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins: „(1¹) Dacă se constată că există persoane care pot să declare pretenții proprii asupra obiectului litigiului dintre părțile inițiale, instanța este obligată să le înștiințeze despre procesul pornit și să le explice dreptul lor de a interveni în proces, prin înaintarea unei acțiuni.”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins: „(2¹) Cererea de intervenție</p>	<p>Articolul 65. Intervenientul principal (intervenientul care formulează pretenții proprii cu privire la obiectul litigiului)</p> <p>(1) Orice persoană interesată poate interveni într-un proces ce se desfășoară între alte persoane. Intervenția este în interesul propriu cînd intervenientul invocă un drept al său asupra obiectului litigiului.</p> <p>(2) Intervenientul principal poate interveni în proces pînă la începerea dezbaterii pricinii în fond în primă instanță, înaintînd acțiunea către una sau către ambele părți în modul prevăzut de prezentul cod. Intervenientul principal are drepturi și obligații de reclamant.</p> <p>(3) Cu consimțămîntul părților, se</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>p.26 va avea următoarea redacție.</p> <p>Articolul 65: la alineatul (1) propoziția a doua la sfîrșit se completează cu următoarele cuvinte „sau un drept strîns legat de acesta”;</p> <p>se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Dacă se constată că există persoane care pot să declare pretenții proprii asupra obiectului litigiului dintre părțile inițiale, instanța</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>principală se întocmește conform cerințelor prevăzute pentru cererea de chemare în judecată.”;</p> <p>la alineatul (2), cuvintele „începerea dezbaterii pricinii în fond” se substituie cu cuvintele „închiderea dezbaterilor judiciare”;</p> <p>alineatul (3) se exclude.</p>	<p>poate face intervenție și în instanță de apel.</p> <p>(4) În cazul în care constată că acțiunea intervenientului principal nu se raportează la obiectul litigiului, instanța pronunță o încheiere prin care refuză să o examineze concomitent cu acțiunea inițială a reclamantului. În astfel de cazuri, intervenientul principal nu decade din dreptul de a cere intentarea unui proces pe baze generale.</p> <p>(5) Încheierea prin care instanța refuză să examineze concomitent acțiunea intervenientului principal și acțiunea inițială a reclamantului poate fi atacată cu recurs.</p>	<p>este obligată să le înștiințeze despre procesul pornit și să le explice dreptul lor de a interveni în proces, prin înaintarea unei acțiuni.”;</p> <p><u>la alineatul (2) cuvintele „începerea dezbaterii pricinii în fond” se substituie cu cuvintele „închiderea dezbaterilor judiciare”;</u></p> <p>se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Cererea de intervenție principală se întocmește conform cerințelor prevăzute pentru cererea de chemare în judecată.”;</p> <p>alineatul (3) se exclude.</p> <p>Direcția juridică La pct.26, art.65: - la alineatul (1), propunem excluderea cuvîntului „strîns”, deoarece, creează confuzii. Astfel, orice persoană interesată poate interveni într-un proces ce se desfășoară între alte persoane. Intervenția este în interesul propriu cînd intervenientul invocă un drept al său asupra obiectului litigiului sau un drept legat de acesta. Prin urmare, aprecierea unui drept ca</p>	<p>se acceptă.</p>
---	---	--	---------------------------

		fiind „strîns” legat de obiectul litigiului va fi întotdeauna subiectivă. - întru respectarea normelor de tehnică legislativă, urmează a fi indicate, mai întîi modificările la alineatul (2) și pe urmă completările cu alineatul (2 ¹).	
27. Articolul 67: la alineatul (1), cuvintele „orice instanță” se substituie cu cuvintele „prima instanță”; alineatul (4) se exclude	articolul 67. Intervenientul accesoriu (intervenientul care nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului) (1) Persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pîrît pînă la închiderea dezbaterilor judiciare în orice instanță dacă hotărîrea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți. (4) Părțile sînt în drept să contesteze introducerea în proces a intervenientului accesoriu. (5) Încheierea judecătorească privind respingerea cererii de introducere în proces a intervenientului accesoriu poate fi atacată cu recurs de acesta sau de către participanții la proces.	Comisia juridică, numiri și imunități Articolul 67: la alineatul (1) cuvintele „orice instanță” se substituie cu cuvîntul „prima instanță”; alineatul (4) se exclude; la alineatul (5) după cuvîntul „accesoriu” se completează cu cuvîntul „nu”.	Se acceptă
	articolul 70. Succesiunea în drepturile procedurale (3) Încheierea instanței despre admiterea sau despre refuzul în admiterea succesorului poate fi atacată cu recurs.	Comisia juridică, numiri și imunități La articolul 70 alineatul (3) cuvintele „despre admiterea sau” se exclud.	Se acceptă.

<p>28. Articolele 71 și 72 se exclud.</p>	<p>Articolul 71. Participarea procurorului la judecarea pricinilor civile</p> <p><u>(1) Procurorul participă la judecarea pricinilor civile în primă instanță în calitate de participant la proces dacă el însuși l-a pornit în condițiile legii.</u></p> <p><u>(2) Acțiunea în apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime poate fi intentată de către procuror numai la cererea scrisă a persoanei interesate dacă aceasta nu se poate adresa în judecată personal din cauză de sănătate, vîrstă înaintată, incapacitate sau din alte motive întemeiate. Acțiunea în apărarea intereselor persoanei incapabile poate fi înaintată de procuror indiferent de existența cererii persoanei interesate sau a reprezentantului ei legal. În cazurile prevăzute de lege, procurorul este în drept să se adreseze în judecată în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane.</u></p> <p>(3) Procurorul este în drept să adreseze în judecată o acțiune sau o cerere în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății ce țin de:</p> <p>a) formarea și executarea bugetului;</p> <p>b) protecția proprietății aflate în posesiunea exclusivă a statului;</p> <p>e) recuperarea prejudiciului</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>consideră neîntemeiată și în detrimentul apărării drepturilor omului excluderea articolelor 71 și 72 din codul de procedură civilă.</p> <p>Atribuțiile cu care sunt investiți procurorii în Republica Moldova de acționare și participare în cadrul procedurilor civile și contravenționale corespund rigorilor vieții sociale și economice ale statului, fiind conforme standardelor europene. în acest sens, menționăm concluziile adoptate în cadrul celei de a 6-a Conferințe a Procurorilor Generali ai Europei (Budapesta 2005) cît și ale Consiliului Consultativ al Procurorilor din Europa, adoptate în cadrul Conferinței Procurorilor Generali din Sankt-Petersburg 2008. Potrivit acestor concluzii, statele-membre sunt îndrumate să asigure supremația legii de către serviciile procuraturii, ale căror atribuții în afara domeniului dreptului penal sunt binevenite și sunt</p>	<p>Se acceptă și se propune ca redacția art.72 din CPC s-ă fie lăsată în vigoare, iar din alin.(3) al art.71 al CPC să fie excluse lit. e) și h). Totodată în conținutul lit. d) din același alineat, în care se specifică despre acțiunile privind rezilierea contractului ce lezează statul în interesele lui, se propune a fi substituit cuvîntul "reziliere" cu "contestare."</p>
---	---	---	--

cauzat statului;

d) rezilierea contractului care lezează statul în interesele lui;

e) perceperea unei sume în beneficiul agenților economici în al căror capital statutar statul are cotă-parte;

f) declararea, în condițiile legii, a actelor normative ale autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale sau funcționarilor publici ca fiind nule;

g) perceperea în beneficiul statului a bunurilor dobândite ilicit;

h) anularea înregistrării și lichidarea persoanei juridice în cazul încălcării modului stabilit de constituire, precum și urmărirea veniturilor ei ilicite;

i) protecția mediului înconjurător;

j) alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 72. Drepturile procedurale ale procurorului

(1) Procurorul care a înaintat o acțiune are drepturile și obligațiile procedurale de reclamant, cu excepția dreptului de a încheia tranzacție și a obligației de a achita cheltuielile de judecată.

(2) Renunțarea procurorului la pretențiile înaintate în apărarea intereselor unei alte persoane nu o privează pe aceasta sau pe reprezentantul ei legal de dreptul de a cere examinarea pricinii în fond. Dacă

considerate a fi conforme standardelor impuse de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cât și cerințelor Consiliului European.

De asemenea un studiu recent al Procuraturii Generale a evidențiat un șir întreg de țări din cadrul spațiului european în care procurorul are dreptul de a participa în proceduri civile ba chiar mult mai largi decât în legislația Republicii Moldova. Astfel de țări ar fi: Italia, Portugalia, Polonia, Belgia, România, Ungaria, Germania, Bulgaria, Letonia, Estonia... Procuratura Generală a inițiat discuții publice pe marginea acestui subiect la care au participat experți internaționali din SUA, Norvegia, țările baltice și care au acceptat și susținut participarea procurorului în procesul civil în cazul în care va asigura respectarea drepturilor și procesul va purta un caracter subsidiar. Urmează să mai menționăm că excluderea dreptului procurorului de a porni o procedură civilă lipsește

	<p>reclamantul renunță să intervină în procesul intentat de procuror, instanța scoate cererea de pe rol. În cazul în care reclamantul renunță la acțiune, instanța încetează procesul doar dacă renunțarea reclamantului nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane.</p> <p>(3) Neprezentarea procurorului, citat legal, în ședința de judecată nu împiedică examinarea pricinii dacă persoana în interesele căreia s-a înaintat acțiunea susține examinarea cauzei în lipsa procurorului.</p>	<p>procurorul de posibilitatea efectuării unei urmăriri penale eficiente și obiective în cazul în care o procedură penală nu poate fi inițiată sau continuată din motivul unor acte civile care urmează a fi declarate nule sau reziliate.</p>	
<p>29. La articolul 73 alineatul (3), cuvintele „survin efectele procesuale prevăzute la art. 72 alin. (2)” se substituie cu cuvintele „instanța scoate cererea de pe rol”.</p>	<p>Articolul 73. Pornirea proceselor în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane</p> <p>(1) În cazurile prevăzute de lege, autoritățile publice, organizațiile, persoanele fizice pot adresa în judecată acțiune (cerere) în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane, la cererea acestora, sau în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane. Acțiunea în apărarea intereselor unei persoane incapabile poate fi intentată independent de existența cererii unei persoane interesate sau a reprezentantului ei legal.</p> <p>(2) Organele, organizațiile, persoanele fizice care au intentat proces în apărarea intereselor unor alte persoane au drepturi și obligații</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>p.30 va avea următoarea redacție</p> <p>Articolul 73: <u>la alineatul (1) prima propoziție la sfârșit se completează cu cuvântul „fizice”;</u></p> <p>Reieșind din faptul că art. 72 rămîne în vigoare, respectiv, nici modificări la alin. (3) nu vor fi operate.</p> <p>Direcția juridică La pct.29), propunem în genere abrogarea prevederilor alin.(3) art.73, deoarece aceste prevederi sunt expres stabilite la art.267 lit.j), care</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă. Art. 267 lit j) vizează doar situația de scoatere a cererii de pe rol în cazul în care care persoanele indicate la art. 73 au</p>

	<p>procedurale de reclamant, cu excepția dreptului de a încheia tranzacție și a obligației de a achita cheltuielile de judecată.</p> <p>(3) Dacă organele, organizațiile, persoanele fizice care au intentat proces își retrag acțiunea înaintată în interesul reclamantului, iar acesta nu dorește să intervină în proces, survin efectele procesuale prevăzute la art.72 alin.(2).</p>	reglementează temeiurile de scoatere a cereri de pe rol.	<i>renunțat la acțiune, iar reclamantul care a preluat acțiunea nu a plătit taxa de stat în termenul stabilit.</i> Concomitent, art. 267 lit. i) cuprinde a doua situație care expres face referire la art. 73 alin. (3) și anume în cazul în care persoanele în al cărei interes este pornit procesul nu susține pretențiile înaintate și nu solicită să intervină în calitate de reclamant.
	<p>Articolul 99. Atacarea încheierilor judecătorești asupra cheltuielilor de judecată</p> <p>Încheierea judecătorească asupra cheltuielilor de judecată poate fi atacată cu recurs.</p>	Comisia juridică, numiri și imunități	Se acceptă.
<p>37. Articolul 105 se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat, avocaților, citația sau înștiințarea se expediază prin telefax, poștă electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură, transmiterea acestora și confirmarea primirii. Citația sau înștiințarea pot fi înmînate persoanelor fizice prin telefax, poștă</p>	<p>Articolul 105. Înmînarea citației și înștiințării</p> <p>(1) Citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.</p> <p>(2) Cu consimțămîntul</p>	<p>Directia juridică</p> <p>La pct.37, art.105, redacția alineatului (1¹), prima propoziție, prevede că doar autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților, citația sau înștiințarea se expediază prin telefax, poștă electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură, transmiterea acestora și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cu referire la completările operate la art. 105 menționăm că, acestea au drept scop optimizarea procesului de citare a părților în instanța de judecată și într-un final înfăptuirea actului de justiție în termeni optimi și previzibili, precum și</p>

<p><i>electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea acestora și confirmarea primirii, doar la solicitarea acestora.”.</i></p>	<p>participantului la proces, judecătorul îi poate încredința citația sau înștiințarea pentru a o înmîna destinatarului. Persoana împuternicită de judecător să înmîneze citația sau înștiințarea este obligată să restituie instanței cotorul cu semnătura de primire a destinatarului.</p> <p>(3) Citația și înștiințarea, actele de procedură pot fi înmînate destinatarului și în incinta instanței. În astfel de cazuri, destinatarii prezenți în instanță sau reprezentanții lor nu pot să refuze citațiile și actele de procedură. Dacă remiterea acestora se face în ședință de judecată, instanța poate acorda, la cererea persoanei interesate, un termen pentru a lua cunoștință de actele primite.</p> <p>(4) Reprezentanții părților și alți participanți la proces pot remite unul altuia actele de procedură judiciară contra semnătură.</p> <p>(5) Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație.</p> <p>(6) Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de</p>	<p>confirmarea primirii. Astfel, în nota informativă, nu este argumentat de ce această modalitate de înștiințare sau de citare se referă doar la autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților. Totodată, nu este clar de ce se face distincție între persoanele juridice.</p> <p>La propoziția a doua a alineatului (1¹), se statuează că, citația sau înștiințarea pot fi înmînate persoanelor fizice prin telefax, poștă electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură, transmiterea acestora și confirmarea primirii, doar la solicitarea acestora. În scopul respectării regulilor de ortografie, sugerăm substituirea cuvîntului „pot” cu „vor”. De asemenea, propunem substituirea cuvîntului „înmînate” prin cuvîntul „expediate”. Potrivit Dex-ului, „a înmîna” înseamnă a „a da, a remite, a preda în mîna ceva cuiva”. Or, citația sau înștiințarea în acest caz nu se face prin acțiunea de înmînare.</p>	<p>reducerea costurilor de citare. Totodată, reieșind din situația social-economic s-a considerat prematur ca persoanele fizice să fie informate prin poștă electronică sau prin alte mijloace tehnice-moderne. Această posibilitate de informare constituie un drept al persoanei fizice.</p> <p>Subsidiar, reieșind din faptul că avocații și persoanele juridice în prezent utilizează pe deplin mijloacele tehnice moderne de informare, se consideră oportună această posibilitate de informare.</p> <p>Concomitent, utilizarea noțiunii de persoană juridică de „drept public” și de „drept privat” nu este contrară legislației. Prin aceasta doar se dorește de a specifica ca norma urmează a se aplica pentru ambele categorii.</p> <p>Cu referire la substituirea cuvîntului „înmînare” cu cel al „expedierii” menționăm că pe tot parcursul co0dului</p>
---	---	---	--

	<p>muncă, persoana împuternicită să înmîneze citația sau înștiințarea o va înmîna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmîneze destinatarului cît mai curînd posibil.</p> <p>(7) În cazul absenței temporare a destinatarului, persoana care urmează să înmîneze citația sau înștiințarea notează pe cotor locul în care acesta s-a deplasat și ziua cînd urmează să revină.</p> <p>(8) Dacă locul de aflare a destinatarului nu este cunoscut, faptul se consemnează în citație sau înștiințare, precum și sursa de informație, data și ora.</p> <p>(9) Dacă citația sau înștiințarea nu este înmînată din vina lucrătorului poștal sau a unei alte persoane împuternicite să o înmîneze, acestora se aplică o amendă de pînă la 10 unități convenționale.</p>		<p>este utilizat acest cuvînt și nu creează impedimente în aplicare.</p>
<p>38. Articolul 122 se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:</p>	<p>articolul 122. Admisibilitatea probelor</p> <p>(1) Circumstanțele care, conform</p>	<p>Direcția juridică La pct.38, art.122, în dispoziția alineatului (4), se</p>	<p>Nu se acceptă Menționăm că art. 122 alin. (4) face trimitere</p>

<p>„(4) Se consideră inadmisibile probele care nu au fost prezentate de participanții la proces până la data stabilită de judecător, cu excepția cazului prevăzut la alin. (1) art. 204 și art. 372 din prezentul cod.”.</p>	<p>legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.</p> <p>(2) Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.</p> <p>(3) Se consideră inadmisibile probele obținute cu încălcarea prevederilor legii, cum ar fi inducerea în eroare a participantului la proces, încheierea actului de către o persoană neîmputernicită, încheierea defectuoasă a actului procedural, alte acțiuni ilegale.</p>	<p>face trimitere la excepția prevăzută la alin.(1) art.204 din CPC. Este de menționat că, art.204 din CPC, are un caracter unitar, fiind alcătuit dintr-un singur alineat.</p>	<p>la art. 204 și la art. 372 alin. (1).</p>
<p>43. Articolele 149 și 150 vor avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 149. Desemnarea expertului</p> <p>(1) Se desemnează în calitate de expert persoana dezinteresată în soluționarea pricinii și care este înscrisă în <u>Registrul de stat al experților judiciari.</u></p> <p>(2) Părțile, de comun acord, aleg expertul sau instituția de expertiză care urmează să fie desemnată de instanță pentru efectuarea expertizei. În lipsa acordului părților, instanța desemnează expertul sau instituția care urmează să efectueze expertiza.</p> <p>(3) În cazul în care în încheierea privind efectuarea expertizei este indicată doar</p>	<p>Articolul 149. Desemnarea expertului</p> <p>(1) Poate fi numită în calitate de expert persoana dezinteresată în soluționarea pricinii care dispune de cunoștințe speciale.</p> <p>(2) Efectuarea expertizei poate fi încredințată lucrătorilor din organele oficiale de expertiză judiciară sau unor persoane particulare care corespund cerințelor înaintate față de expert.</p> <p>(3) Persoana desemnată ca expert este obligată să efectueze expertiza dacă este numită oficial ca expert în problemele care trebuie cercetate sau dacă practică știința, arta, tehnica sau meșteșugul artizanal respectiv etc. Depunerea raportului de expertiză este obligatorie și pentru persoana care și-a manifestat disponibilitatea de a efectua expertiza.</p>	<p>Direcția juridică</p> <p>La pct.43:</p> <p>- la art.149 alin.(1), se utilizează sintagma „Registrul de stat al experților judiciari”. Este de menționat că, potrivit art.8 alin.(1) lit.g) din Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr.1086/2000, poate fi expert judiciar persoana care a fost atestată, în modul stabilit, ca expert particular și este inclusă în <i>Registrul de stat al experților judiciari atestați.</i></p> <p>Astfel, întru respectarea prevederilor art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001 privind actele legislative, sugerăm</p>	<p>Se accepta</p>

<p>instituția care urmează să efectueze expertiza judiciară, conducătorul instituției numește expertul și despre aceasta comunică instanței care a dispus expertiza.</p> <p>(4) La desemnarea experților pentru efectuarea expertizei în comisie sau expertizei complexe se aplică normele prezentului articol.</p> <p>Articolul 150. Acțiuni premergătoare expertizei</p> <p>(1) După desemnarea expertului, instanța judecătorească fixează o ședință cu participarea părților și a expertului, în cadrul căreia se stabilește legătura dintre expert și părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului, se aduce la cunoștință obiectul expertizei și întrebările asupra cărora expertul urmează să se expună, li se explică dreptul de a face observații cu privire la întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor.</p> <p>(2) Dacă expertul poate să își exprime de îndată opinia, acesta este ascultat chiar în ședință, iar expunerile sale se consemnează într-un proces-verbal întocmit în condițiile art.220 din prezentul cod.”.</p>	<p>Articolul 150. Dirijarea activității expertului</p> <p>(1) Instanța judecătorească stabilește genul expertizei, numărul experților, volumul lor de lucru, dirijează activitatea acestora.</p> <p>(2) În circumstanțe speciale, instanța judecătorească este în drept să audieze expertul pînă la formularea problemelor care urmează a fi investigate, să determine sarcina acestuia, să stabilească, după caz, volumul investigațiilor, legătura dintre expert și părți, etapa la care acestea pot fi admise să participe la investigațiile expertului.</p> <p>(3) Dacă poate să depună de îndată raportul de expertiză, expertul este ascultat chiar în ședință de judecată, raportul lui consemnându-se în proces-verbal, întocmit în condițiile art.220.</p>	<p>substituirea sintagmei „<u>Registrul de stat al experților judiciari</u>” cu „<u>Registrul de stat al experților judiciari atestați</u>”.</p> <p>- la art.150 alin.(1), întrucît, expertul desemnat, trebuie să răspundă la întrebările formulate în legătură cu obiectul expertizei, considerăm necesară substituirea sintagmei „<u>să se expună</u>” cu „<u>să ofere răspuns</u>”. În acest sens, relevate sunt reglementările art.158 alin.(3) din CPC, care statuează că „raportul de expertiză va cuprinde descrierea amplă a investigațiilor și concluziile pe marginea lor, răspunsul la întrebările instanței judecătorești”.</p>	
<p>47. Articolul 154: alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție:</p>	<p>Articolul 154. Drepturile și obligațiile expertului</p> <p>(3) Pentru depunerea cu bună</p>	<p>Direcția juridică</p> <p>La pct.47, art.154 alin.(3), după cuvintele „se</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>„În cazul efectuării expertizei într-o instituție specializată de expertiză, răspunderea pentru raportul depus o poartă expertul sau experții desemnați de șeful instituției.”;</p> <p><u>se completează</u> cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Expertul are obligația să nu divulge circumstanțele și datele ce i-au devenit cunoscute în urma efectuării expertizei sau în urma participării la ședința de judecată închisă, inclusiv circumstanțele ce se referă la inviolabilitatea vieții private, de familie, precum cele care constituie secret de stat, de serviciu, comercial sau alt secret ocrotit de lege.”.</p>	<p>știință a unui raport fals, expertul răspunde în conformitate cu legislația penală.</p>	<p>completează” se introduc cuvintele „în final”, și mai departe după text.</p>	
<p>53. Articolul 166: alineatul (2): se completează cu literele b¹), c¹) și c²) cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹) numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact la care poate fi găsit reclamantul;</p> <p>c¹) numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact la care poate fi găsit pîrîtul în cazul în care reclamantul dispune de aceste informații;</p> <p>c²) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon,</p>	<p>Articolul 166. Forma și cuprinsul cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.</p> <p>(2) În cererea de chemare în judecată se indică:</p> <p>a) instanța căreia îi este adresată;</p> <p>b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, codul fiscal,</p>	<p>Direcția juridică</p> <p>La pct.53, art.166 alin.(2), întru respectarea normelor de tehnică legislativă și consecutivității reglementărilor, este necesară indicat inițial modificările și completările expuse la litera d) și ulterior la litera e). Totodată, la completarea lit. d), nu este clară ideea autorului în ceea ce privește noțiunea,, <u>justificarea propriului interes</u>”.</p>	<p>Se acceptă propunerea de modificare la lit.d), urmează a fi exclusă.</p>

<p>numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact ale reprezentantului reclamantului;”;</p> <p>la litera e), cuvintele „demonstrarea probelor care confirmă circumstanțele” se substituie cu cuvintele „indicarea și probele probelor de care dispune reclamantul la momentul depunerii cererii”;</p> <p>litera d) la sfârșit se completează cu cuvintele „precum și justificarea propriului interes”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (7), cu următorul cuprins:</p> <p>„(7) Cererea de chemare în judecată a reclamantului care este asistat în judecată de un reprezentant, trebuie să fie dactilografiată.”.</p>	<p>numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant;</p> <p>c) numele sau denumirea pîrîtului, domiciliul ori sediul lui;</p> <p>d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui;</p> <p>e) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, demonstrarea probelor care confirmă circumstanțele;</p> <p>f) pretențiile reclamantului către pîrît;</p> <p>g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată;</p> <p>h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților;</p> <p>i) documentele anexate la cerere.</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități propune o nouă redacție la lit.c)al alin.(2)</p> <p>e) cuvintele „demonstrarea probelor care confirmă circumstanțele” se substituie cu cuvintele „și probele de care dispune reclamantul la momentul depunerii cererii”;</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>articolul 167. Actele care se anexează la cererea de chemare în judecată</p> <p>(1) La cererea de chemare în judecată se anexează:</p> <p>e) procura sau un alt document ce legalizează împuternicirile reprezentantului.</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>La articolul 167 alin. (1) lit e) cuvîntul „procura sau un alt” se exclude</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>54. Articolul 168 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 168. Primirea și</p>	<p>articolul 168. Primirea cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) La primirea cererii de chemare</p>	<p>Direcția juridică</p> <p>La pct.54, art.168 alin.(1), este utilizată</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>repartizarea cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată parvenită în instanță, se repartizează în termen de 24 de ore, judecătorului sau, după caz, completului de judecată, în mod aleatoriu, prin <u>intermediul Programului informațional de gestionare a dosarelor.</u></p> <p>(2) Judecătorului căruia i s-a repartizat cererea de chemare în judecată spre examinare, verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege. Dacă cererea de chemare în judecată nu întrunește exigențele prevăzute de lege, urmează a fi aplicate prevederile alin. (1) art. 171 din prezentul cod.</p> <p>(3) Judecătorul poate încuviința, în condițiile legii, prin încheiere, efectuarea unor măsuri de asigurare a acțiunii și a probelor.</p> <p>(4) Printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, judecătorul soluționează, în termen de 5 zile de la repartizare, primirea cererii de chemare în judecată, dacă legea nu prevede altfel.”</p>	<p>în judecată, judecătorul verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege. În caz contrar, reclamantul trebuie să facă imediat completările sau modificările cerute ori să depună copii de pe cerere și copii autentificate de pe înscrisurile pe care își întemeiază pretențiile.</p> <p>(2) Când lichidarea imediată a neajunsurilor nu este posibilă, cererea se consemnează în registrul de intrare a documentelor, iar reclamantului i se va acorda un termen pentru a aduce cererea în conformitate cu art.166. Dacă cererea a fost primită prin poștă, reclamantului i se vor comunica în scris neajunsurile și mențiunea că acestea urmează să fie lichidate în interiorul termenului acordat, în caz contrar urmînd să se aplice sancțiunile specificate la art.171.</p> <p>(3) Judecătorul poate încuviința, în condițiile legii, prin încheiere, efectuarea unor măsuri de asigurare a acțiunii și a probelor.</p> <p>(4) Printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, judecătorul soluționează, în decursul a 5 zile de la depunere, primirea cererii de chemare în judecată, dacă legea nu prevede altfel.</p>	<p>sintagma „Programul informațional de gestionare a dosarelor”. Însă, în Legea nr.231/2011 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, se utilizează sintagma „<u>Programul integrat de gestionare a dosarelor</u>”. Astfel, întru respectarea prevederilor art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001 privind actele legislative, sugerăm utilizarea sintagmei din Legea nr.231/2011.</p>	
<p>58. La articolul 172 alineatul (1) propoziția a doua, cuvintele „finalizarea examinării pricinii în fond” se substituie cu cuvintele „începerea dezbaterilor</p>	<p>articolul 172. Intentarea acțiunii reconvenționale</p> <p>(1) Pînă la stabilirea termenului de judecare a pricinii în ședință de judecată, pîrîtul este în drept să intenteze împotriva</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>La articolul 172 alineatul (1) în prima propoziție</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>judiciare”.</p>	<p>reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială. Acțiunea reconvențională poate fi intentată și pînă la finalizarea examinării pricinii în fond în cazul în care pîrîtul demonstrează că a fost în imposibilitatea de a o intenta pînă la stabilirea termenului de judecare a pricinii în ședință de judecată.</p> <p>(2) Intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii.</p>	<p>cuvintele „stabilirea termenului de judecare a pricinii în ședința de judecată” se substituie cu cuvintele „începerea dezbaterilor judiciare”;</p> <p>propoziția a doua va avea următorul cuprins:</p> <p>„Acțiunea reconvențională înaintată conform art. 173 alin. (1) lit b) poate fi depusă și pînă la finalizarea examinării pricinii în fond.”.</p>	
<p>60. La articolul 174 propoziția a doua, după cuvintele „în orice fază a procesului” se completează cu cuvintele „pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă”, iar cuvintele „crea dificultăți judecătorești” se substituie cu cuvintele „cauza un prejudiciu grav creditorului”.</p>	<p>Articolul 174. Temeiurile asigurării acțiunii</p> <p>La cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța poate lua măsuri de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar crea dificultăți judecătorești sau ar face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești.</p>	<p>Direcția juridică</p> <p>La pct.60, art.174, se propune substituirea cuvintelor „<u>crea dificultăți judecătorești</u>” cu cuvintele „<u>cauza un prejudiciu grav creditorului</u>”. Sugerăm, excluderea cuvîntului „grav”, deoarece este ambiguu și poate fi interpretat diferit. Această, obiecție se referă și la pct.61, redacția propusă articolului 177.</p>	<p>Se acceptă și se propune a exclude din art. 174 cuvintele ”care ar crea dificultăți judecătorești”.</p>
<p>61. Articolul 177 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 177. Cuprinsul cererii de asigurare a acțiunii și modul de soluționare</p> <p>(1) În cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și</p>	<p>Articolul 177. Soluționarea cererii de asigurare a acțiunii</p> <p>Cererea de asigurare a acțiunii se soluționează de judecător sau de instanța care examinează pricina <u>chiar în ziua depunerii ei</u>, fără a-l înștiința pe pîrît și pe ceilalți participanți la</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>Potrivit noii redacții a alin.(1) art.177, la cererea de asigurare a acțiunii «se anexează probele care confirmă apartenența</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>circumstanțele care ar putea cauza un prejudiciu grav creditorului sau care ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, precum și se anexează probele <u>care confirmă apartenența bunurilor sau a banilor.</u></p> <p>(2) Cererea de asigurare a acțiunii se soluționează de judecător sau de instanța care examinează pricina, <u>în termen de o zi de la depunerea ei, fără a-l înștiința pe pîrît și pe ceilalți participanți la proces.</u> Dacă cererea de asigurare a acțiunii este depusă concomitent cu cererea de chemare în judecată, aceasta se soluționează în ziua emiterii încheierii privin primirea cererii de chemare în judecată, fără a-l înștiința pe pîrît și pe ceilalți participanți la proces.</p> <p>(3) Privitor la asigurarea acțiunii sau neasigurarea acțiunii, judecătorul sau instanța pronunță o încheiere.”.</p>	<p>proces. Privitor la asigurarea acțiunii, judecătorul sau instanța pronunță o încheiere.</p>	<p>bunurilor sau a banilor». Considerăm că în cazul în care reclamantul va fi în imposibilitate să demonstreze apartenența bunurilor pîrîtului nu va putea recurge la asigurarea acțiunii din acest motiv se propune alin.1 al art. 177 în redacția următoare:</p> <p>(1) În cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.</p> <p>Direcția juridică</p> <p>La pct.61, art.177 alin.(2), este statuat că, cererea de asigurare a acțiunii se soluționează în termen de o zi de la depunerea ei. Este de menționat că, art.177, în redacția actuală, prevede că cererea de asigurare a acțiunii se soluționează de judecător sau de instanța care examinează pricina <i>chiar în ziua depunerii ei.</i></p> <p><i>Considerăm că, în condițiile examinării cererii de asigurare a acțiunii în termen de o zi de la depunerea acesteia, poate aduce în unele situații prejudicii de proporții creditorului.</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Se consideră a fi mai justificată posibilitatea de examinare a cererii în termen de o zi. Rațiunea acestei modificări se axează pe faptul că măsura de asigurare a acțiunii constituie o măsură complexă iar la aplicarea acesteia judecătorul urmează a analiza minuțios toate motivele și circumstanțele care ar putea cauza un prejudiciu grav creditorului sau care ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Or, practic este imposibil de a analiza situația în complex cînd</p>
--	--	--	--

			cererea este depusă practic la sfârșitul zilei de muncă.
<p>64. Articolul 185: la alineatul (1), literele a)-c) vor avea următorul cuprins: „a) soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copiriților și intervenienților; b) expediază pîrîtului, și după caz intervenientului, copii de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisurile anexate la ea în confirmarea pretențiilor reclamanților și stabilește data pînă la care pîrîtul și intervenientul urmează să prezinte în scris o referință privind acțiunea reclamantului și toate probele necesare; c) remite reclamantului, și după caz intervenientului, referința și copii de pe înscrisuri anexate la ea și stabilește data pînă la care urmează a fi prezentate toate probele suplimentare;”; alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) În caz de necesitate, pentru clarificarea unor aspecte legate de pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare judecătorul poate decide convocarea în ședință a părților.”.</p>	<p>Articolul 185. Actele judecătorului de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare (1) Judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: a) cheamă în judecată reclamantul pentru a-l audia privitor la pretențiile lui, îi explică drepturile și obligațiile procedurale; b) cheamă în judecată pîrîtul pentru a-l audia privitor la circumstanțele pricinii, clarifică obiecțiile pe care le are împotriva acțiunii și probele prin care pot fi dovedite aceste obiecții. În pricinii complicate, propune pîrîtului să prezinte în scris, la data fixată, o referință privind acțiunea reclamantului, îi explică drepturile și obligațiile procedurale; c) soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copiriților și intervenienților, le explică drepturile și obligațiile procedurale; d) ia măsuri pentru concilierea părților; e) explică părților dreptul de a recurge la judecată arbitrală pentru soluționarea litigiului și efectele unui astfel de act; f) soluționează problema citării în ședință de judecată a martorilor sau îi</p>	<p>Direcția juridică La pct.64, art.185, alin.(2), sugerăm excluderea cuvîntului „poate” din dispoziția propusă acestui alineat.</p> <p>Comisia juridică, numiri și imunități propune în textul lit.c) al alin.(1) după cuvintele anexate la ea de completat cu ” și copii de pe înscrisurile anexate la ea”</p>	<p>Nu se acceptă Respectiva normă nu constituie o normă imperativă, iar judecătorul în dependență de circumstanțe urmează să decidă convocarea (sau nu) în ședință a părților.</p> <p>Se acceptă</p>

	<p>interoghează la locul aflării lor, conform art.136 alin.(1);</p> <p>g) la cererea participanților la proces, reclamă organizațiilor și persoanelor fizice probele necesare;</p> <p>h) la solicitarea părților sau în cazurile prevăzute de lege, dispune din oficiu efectuarea expertizei;</p> <p>i) rezolvă problema introducerii în proces a specialistului sau interpretului;</p> <p>j) în caz de urgență, la cererea părților, cercetează la fața locului înscrisurile și probele materiale, cu înștiințarea participanților la proces;</p> <p>k) trimite delegații judecătorești;</p> <p>l) soluționează problema asigurării acțiunii;</p> <p>m) efectuează alte acte procedurale.</p> <p>(2) Judecătorul expediază sau înmânează pîrîtului copii de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisurile anexate la ea în confirmarea pretențiilor reclamantului.</p>		
	<p>Articolul 191. Schimbarea termenului de judecată</p> <p>(1) Poate fi stabilit un alt termen pentru ședința de judecată, la cererea părților, din motive temeinice, cum ar fi:</p> <p>a) imposibilitatea părții de a se prezenta în ședință de judecată la data fixată din motive ce nu depind de voința sa;</p> <p>b) cererea ambelor părți de a amîna ședința de judecată pentru a decide asupra încheierii unei tranzacții.</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>La articolul 191 alin. (3):</p> <p>în prima propoziție, după cuvîntul „amînarea” se completează cu cuvîntul „începerii” iar la sfîrșit se completează cu cuvintele „și se atacă odată cu fondul”;</p> <p>propoziția a doua se</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>(2) Problema fixării unei noi date pentru ședința de judecată se examinează de judecătorul sau de completul de judecată în a cărei procedură se află pricina fără dezbateri judiciare la prezentarea probelor doveditoare.</p> <p>(3) Încheierea privind amânarea ședinței de judecată trebuie să fie motivată. Ea nu se supune nici unei căi de atac.</p>	excluce.	
<p>66. Articolul 204 va avea următorul cuprins: „Articolul 204. Prezentarea probelor în ședința de judecată Judecătorul poate decide la prima ședință de judecată admiterea probelor care din motive obiective nu au putut fi prezentate de participanți în termenul stabilit de instanță la etapa pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare. Dacă nu poate depune imediat contraprobe, partea adversă este în drept să solicite amânarea procesului.”.</p>		<p>Comisia juridică, numiri și imunități propune art. 204 în redacția următoare: „Articolul 204. Prezentarea probelor în ședința de judecată Judecătorul poate decide la prima ședință de judecată admiterea probelor dacă participanții la proces au fost în imposibilitate să le prezinte în termenul stabilit de instanță la etapa pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare. Dacă nu poate depune imediat contraprobe, partea adversă este în drept să solicite amânarea procesului.”.</p>	Se acceptă
		<p>Deputatul Tudor Deliu propune completarea cu articolul 204/1 cu următorul cuprins: „Articolul 204/1. Întreruperea ședinței de judecată</p>	Se acceptă

		<p>(1) Dacă ședința de judecată a fost deschisă și a început examinarea pricinii civile în fond, incidentele procesuale care cauzează imposibilitatea continuării examinării în aceeași zi determină întreruperea ședinței de judecată cu posibilitatea continuării acesteia la o altă dată și oră fixată de instanța de judecată.</p> <p>(2) Întreruperea ședinței de judecată se dispune prin încheire protocolară și nu afectează integritatea procesului-verbal.</p> <p>(3) În cazul întreruperii ședinței de judecată, instanța, în funcție de timpul necesar efectuării actului procedural, fixează data continuării ședinței de judecată. Data este adusă în scris la cunoștință celor prezenți, care contrasemnează. Persoanelor care nu s-au prezentat și celor antrenate recent în proces locul, data și ora continuării ședințe li se comunică prin citație sau prin alte modalități prevăzute de prezentul cod.”.</p> <p>Prin prezentul articol se propune de a face o distincție clară între „amânarea</p>	
--	--	---	--

		procesului și întreruperea ședinței de judecată” ori, efectele procesuale nu sunt identice pentru aceste două situații.	
	<p>articolul 208. Amânarea procesului</p> <p>(1) Amânarea procesului se admite în cazurile prevăzute de prezentul cod, precum și în cazurile în care instanța judecătorească recunoaște imposibilitatea soluționării pricinii în ședința respectivă din cauza neprezentării participantului la proces sau martorului, expertului, specialistului, interpretului, fie din cauza intentării unei acțiuni reconvenționale, necesității de a prezenta sau reclama probe suplimentare, de a atrage în proces alte persoane sau de a efectua alte acte procedurale.</p> <p>(2) În cazul amânării procesului, instanța, în funcție de timpul necesar citării participanților la proces, prezentării de probe sau efectuării de acte procedurale, fixează data noii ședințe. Data este adusă în scris la cunoștință celor prezenți, care contrasemnează. Persoanelor care nu s-au prezentat și celor antrenate recent în proces locul, data și ora noii ședințe li se comunică prin citație sau prin alte modalități prevăzute de prezentul cod.</p> <p>(3) Încheierea de amânare a procesului nu poate fi atacată cu recurs.</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>În contextul propunerii de a completa CPC cu art. 204¹, este necesar a fi revizuite și dispozițiile care reglementează <i>amânarea procesului</i>. Astfel, la articolul 208 alineatele (1) și (2) urmează a fi expuse în următoarea redacție:</p> <p>„(1) <i>Amânarea procesului se admite în cazurile prevăzute de prezentul cod, precum și în cazul înaintării acțiunii reconvenționale în condițiile art. 173 alin. (1) lit. b).</i></p> <p>(2) <i>În cazul amânării procesului, instanța de judecată fixează data noii ședințe, cu excepția situației prevăzute la art. 12² alin. (5) .”.</i></p>	Se acceptă
69. Articolul 236 va avea următorul cuprins:	Articolul 236. Retragera completului de judecată în camera de	Deputatul Tudor Deliu propune expunerea art. 236	Se acceptă

<p>„Articolul 236. Deliberarea și adoptarea hotărârii</p> <p>(1) După încheierea susținerilor orale, președintele ședinței anunță deliberarea. Participanții la proces sînt înștiințați despre locul, data și ora pronunțării hotărârii motivate. Instanța de judecată, în termen de pînă la 30 de zile, întocmește hotărîrea motivată.</p> <p>(2) Completul de judecată adoptă hotărîrea în urma deliberării, pronunțîndu-se asupra tuturor aspectelor esențiale.</p> <p>(3) Copia hotărîrii motivate se înmînează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile lucrătoare, copia hotărîrii motivate.”.</p>	<p>deliberare pentru adoptarea hotărîrii</p> <p>(1) După încheierea susținerilor orale, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea hotărîrii, fapt despre care președintele ședinței de judecată îi anunță pe cei prezenți în sala de ședințe. Din motive întemeiate, deliberările și pronunțarea hotărîrii pot fi amînite cu cel mult 10 zile. În unele cazuri, se poate adopta numai dispozitivul hotărîrii, redactarea hotărîrii motivate amînîndu-se pe același termen.</p> <p>(2) În cazul amînării deliberărilor și pronunțării hotărîrii, instanța informează părțile despre locul, data și ora pronunțării ei.</p>	<p>din proiect în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 236. Deliberarea și adoptarea hotărîrii</p> <p>(1) După încheierea susținerilor orale, completul de judecată se retrage în deliberare. În urma deliberării, președintele ședinței sau unul dintre judecători pronunță dispozitivul hotărîrii și explică participanților la proces procedura și termenul de atac. Dispozitivul hotărîrii pronunțate trebuie semnat de toți judecătorii din completul de judecată și anexat la dosar.</p> <p>(2) În cazul în care la adoptarea hotărîrii se expune opinie separată, aceasta se anexează la dosar.</p> <p>(3) După pronunțarea hotărîrii, președintele ședinței de judecată declară închisă ședința.</p> <p>(4) Participanților care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului li se remite copia acestuia prin poștă.</p> <p>(5) Instanța de judecată va adopta hotărîrea integrală, dacă:</p>	
--	---	---	--

		<p>a) participanții la proces în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului solicită expres acest lucru. Termenul de 30 de zile este termen de decădere.</p> <p>b) participanții la proces în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului depun apel;</p> <p>c) hotărîrea judecătorească urmează a fi recunoscută și executată pe teritoriul altui stat.</p> <p>(6) În cazurile prevăzute la alin. (5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 15 zile, de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului. Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea integrală, în locul lui semnează președintele ședinței, iar dacă și acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează președintele instanței. În toate cazurile, pe hotărîre se menționează cauza imposibilității de a semna.</p> <p>(7) Hotărîrea întocmită integral se remite</p>	
--	--	--	--

		<p>participanților la proces în termen de 5 zile.”.</p> <p>Includerea prezentului amendament are drept scop facilitarea activității instanțelor judecătorești, prin excluderea obligativității de a motiva hotărârile în cazurile în care aceasta nu este necesar pentru protecția drepturilor justițiabililor sau a intereselor justiției.</p> <p>Statuăm că în prezent, în contextul existenței obligativității judecătorilor de a motiva hotărârile judecătorești, în activitatea acestora se atestă un volum impunător de lucru, iar termenul fixat pentru redactarea hotărârilor în cea mai mare parte este încălcat. Concomitent statuăm că potrivit statisticii, aproximativ 50% din hotărârile judecătorești nu sunt atacate la instanța ierarhic superioară.</p> <p>În contextul celor expuse, se consideră a fi judicioasă propunerea de a stabili prevederi care vizează întocmirea de către completul de judecată doar a dispozitivului hotărârii. Totodată, respectivul drept</p>	
--	--	--	--

		<p>nu constituie o normă imperativă. Astfel, judecătorii vor fi obligați să întocmească hotărîrea integrală (adică motivată) în cazul în care părțile vor solicita acest lucru, hotărîrea a fost atacată cu apel sau urmează a fi executată pe teritoriul unui alt stat.</p> <p>De asemenea, menționăm că norma care vizează nemotivarea hotărîrii se referă doar la hotărîrile pronunțate de judecătorii (adică de instanțele de fond).</p>	
	<p>Articolul 237. Pronunțarea hotărîrii</p> <p>(1) După semnarea hotărîrii, completul de judecată revine în sala de ședințe, unde președintele sau unul dintre judecători dă citire hotărîrii judecătorești. După aceasta, președintele ședinței lămurește procedura și termenul de atac împotriva hotărîrii.</p> <p>(2) Dacă este expusă într-o limbă pe care participanții la proces nu o cunosc, hotărîrea judecătorească trebuie citită de traducător în limba în care s-a desfășurat procesul ori în limba utilizată de ei în proces.</p> <p>(3) În cazul în care la adoptarea hotărîrii se expune opinie separată, aceasta se anexează la dosar.</p> <p>(4) După pronunțarea hotărîrii,</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>Prin expunerea art. 236 într-o redacție nouă, urmează a fi exclus art. 237.</p>	<p>Se acceptă</p>

	președintele ședinței de judecată declară închisă ședința.		
71. La articolul 241, alineatul (2) se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Fiecare parte a hotărîrii se evidențiază separat în cuprinsul acesteia.”.	rticolul 241. Cuprinsul hotărîrii (1) Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii. (2) Hotărîrea judecătorească constă din parte introductivă, parte descriptivă, motivare și dispozitiv. (3) În partea introductivă se indică locul și data adoptării, denumirea instanței care o pronunță, numele membrilor completului de judecată, al grefierului, al părților și al celorlalți participanți la proces, al reprezentanților, obiectul litigiului și pretenția înaintată judecării, mențiunea despre caracterul public sau închis al ședinței. (4) În partea descriptivă se indică pretențiile reclamantului, obiecțiile pîrîtului și explicațiile celorlalți participanți la proces. (5) În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. (6) Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărîrii. (7) În cazul în care instanța	Deputatul Tudor Deliu În contextul amendamentelor operate la art. 236, urmează a fi modificate și prevederile art.241 după cum urmează: „alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Hotîrirea judecătorească constă din partea introductivă și dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5) hotărîrea judecătorească constă din parte introductivă, parte descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidențiază separat în cuprinsul acesteia.”; la alineatul (4) după cuvintele „se indică” se completează cu cuvintele „succint”..”	Se acceptă
72. Articolul 242 se exclude.			

	<p> judecătorească stabilește modul și termenul de executare a hotărîrii, dispune executarea ei imediată sau ia măsuri pentru asigurarea executării, în dispozitiv se face o mențiune în acest sens.</p> <p>Articolul 242. Redactarea hotărîrii motivate</p> <p>(1) Hotărîrea se pronunță imediat după dezbaterile pricinii. Redactarea hotărîrii motivate poate fi amînată pe un termen de cel mult 15 zile, însă partea ei introductivă și dispozitivul trebuie să fie comunicate de instanță în aceeași ședință în care s-au încheiat dezbaterile judiciare. Dispozitivul hotărîrii pronunțate trebuie semnat de toți judecătorii din completul de judecată și anexat la dosar.</p> <p>(2) Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea redactată, în locul lui semnează președintele ședinței, iar dacă și acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează președintele instanței. În toate cazurile, pe hotărîre se menționează cauza imposibilității de a semna.</p>		
<p>75. Articolul 265: litera e) va avea următorul cuprins: „e) într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărîre judecătorească</p>	<p>Articolul 265. Temeiurile de încetare a procesului</p> <p>Instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care:</p> <p>a) pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă;</p> <p>b) într-un litigiu între aceleași</p>	<p>Direcția juridică</p> <p>La pct.75, art.265, ce prevede expres și exhaustiv <i>temeiurile de încetare a procesului</i>, se propune modificarea literei g) și</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Temeiurile propuse la art.265 sunt diametral diferite de cele existente la art. 267 CPC. Astfel, art. 265 lit. g) face referire la</p>

<p>arbitrală care a devenit obligatorie pentru părți, cu excepția cazului când instanța refuză eliberarea titlului executoriu sau desființează hotărîrea arbitrară;”;</p> <p>litera g) va avea următorul cuprins:</p> <p>„g) lipsește capacitatea de folosință a reclamantului și/sau pîrîtului cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) art. 59 din prezentul cod;”;</p> <p>se completează cu o nouă literă, h), cu următorul cuprins:</p> <p>„h) cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, organizație sau o persoană în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unei alte persoane, fără ca prezentul cod sau o altă lege să le delege dreptul adresării în judecată în acest scop.”.</p>	<p>părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărîre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți;</p> <p>c) reclamantul a renunțat la acțiune, renunțul fiind admis de instanță;</p> <p>d) părțile au încheiat o tranzacție, confirmată de instanță;</p> <p>e) într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărîre obligatorie pentru părți, cu excepția cazului când instanța refuză eliberarea titlului executoriu și restituie pricina spre o nouă examinare judecătii arbitrale care a emis hotărîrea, iar soluționarea pricinii în aceeași judecată arbitrală s-a dovedit a fi imposibilă;</p> <p>f) partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi;</p> <p>g) partea în proces persoană juridică este lichidată.</p>	<p>completarea cu litera h).</p> <p>Potrivit acestor modificări și completări, instanța de judecată dispune încetarea procesului dacă: lipsește capacitatea de folosință a reclamantului și/sau pîrîtului, sau dacă, cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, organizație sau o persoană în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unei alte persoane, fără ca prezentul cod sau o altă lege să le delege dreptul adresării în judecată în acest scop.</p> <p>Este de menționat, că temeurile propuse spre completarea art.265, sunt deja statuate la art.267 din CPC, care reglementează temeurile scoaterii cererii de pe rol. Astfel, conform art.267 litera b) și c), instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care: cererea a fost depusă de o persoană incapabilă, sau cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputernicită.</p>	<p>lipsa capacității de folosință a persoanei pe cînd art. 267 lit. b) se referă la lipsa capacității de exercițiu.</p> <p>În aceeași ordine de idei este diferența între art. 265 lit. h) care se referă la situația în care legea în general nu delegă dreptul unei entități de a se adresa în instanță în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unei alte persoane și art. 267 lit. c) în care legea îi arogă atribuțiile acestei entități dar aceasta din urmă nu a fost imputernicită nemijlocit de persoana care dorește să fie reprezentată.</p> <p>Este grav a asimila aceste două temeuri radical diferite.</p>
<p>76. Articolul 267 se completează cu o nouă literă, l¹), cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 267. Temeiurile scoaterii cererii de pe rol Instanța judecătorească scoate</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități propune în</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>„1¹) părțile au solicitat examinarea pricinii de către judecata arbitrală, în condițiile legii;”.</p>	<p>cererea de pe rol în cazul în care:</p> <p>a) reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară;</p> <p>e) părțile au încheiat un contract prin care litigiul urmează a fi soluționat pe cale arbitrală, iar pînă la examinarea pricinii în fond, pîrîtul a ridicat obiecții împotriva soluționării litigiului în judecată;</p>	<p>următoarea redacție:</p> <p>Articolul 267:</p> <p>se completează cu litera 1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„1¹) părțile au solicitat examinarea pricinii de către judecata arbitrală, în condițiile legii;</p> <p>Direcția juridică</p> <p>La pct.76, art.267, se propune completarea cu lit.1¹). Astfel, nu este clară necesitatea aceste completări, deoarece aceste deja sunt statuate la litera e) din art.267 al CPC.</p>	<p>Nu se acceptă, situațiile sunt diferite.</p>
<p>84. La articolul 362, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Termenul de declarare a apelului este de o lună de la data pronunțării hotărîrii motivate, dacă legea nu prevede altfel.”.</p>	<p>Articolul 362. Termenul de declarare a apelului</p> <p>(1) Termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data comunicării hotărîrii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior. Termenul de apel curge și în cazul comunicării concomitente a hotărîrii și a somației de executare.</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>La articolul 362, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>“(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 365. Cuprinsul cererii de apel</p> <p>(1) În cererea de apel se indică:</p> <p>a) instanța căreia îi este adresat apelul;</p> <p>b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>Articolul 365 urmează a fi completat cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d)-</p>	

	<p>procedurală;</p> <p>c) hotărîrea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii;</p> <p>d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul;</p> <p>e) probele invocate în susținerea apelului;</p> <p>f) solicitarea apelantului;</p> <p>g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel;</p> <p>h) documentele ce se anexează.</p> <p>(2) În cererea de apel se poate indica și alte date ce țin de examinarea apelului.</p> <p>(3) Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.</p> <p>(4) La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.</p>	<p>e) și lit. h) se pot indica într-o cerere de apel suplimentară depusă după data motivării hotărîrii.”.</p> <p>Necesitatea respectivei completări se deduce din modificările operate la art. 236. Astfel, reieșind din faptul că instanța de judecată va pronunța doar dispozitivul hotărîrii, la momentul atacării acestuia cu apel, apelantul nu va fi în cunoștință de cauză vis-a-vis de motivarea instanței, motivare care va fi făcută ulterior declarării apelului. În aceste condiții este necesar ca apelantul să-și poată motiva apelul printr-o cerere suplimentară, doar după ce a făcut cunoștință cu hotărîrea integrală.</p>	
<p>85. La articolul 367 alineatele (3) și (4), cuvintele „pentru toți participanții la proces, a” se exclud.</p>	<p>rticolul 367. Acțiunile primei instanțe după primirea cererii de apel</p> <p>(2) Pînă la expedierea dosarului în instanță de apel, apelantul este în drept să retragă apelul, înaintînd o cerere scrisă, care se anexează la dosar.</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p> <p>Articolul 367: alineatul (2) se exclude; deoarece este la 360 din proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>86. Articolul 372: alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p>		<p>Comisia juridică, numiri și imunități</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să prezinte noi probe, dacă din motive obiective au fost în imposibilitate să le prezinte la examinarea pricinii în fond. Instanța de apel administrează probele și constată noi circumstanțe, dacă este necesar soluționării juste a pricinii.”</p>		<p>Proune alin.1 al art „Articolul 372: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să prezinte noi probe, dacă au fost în imposibilitate să le prezinte la examinarea pricinii în prima instanță.”</p>	
	<p>Articolul 389. Adoptarea și pronunțarea deciziei (1) După încheierea dezbaterilor judiciare și ascultarea susținerilor orale, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei. (2) Deliberarea judecătorilor și adoptarea deciziei se efectuează conform prevederilor art.238, 240, 241 și 242. (3) Decizia adoptată se pronunță în ședință de judecată de președintele ei sau de un alt judecător din completul de judecată. (4) Decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în modul stabilit de prezentul cod.</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu Articolul 389 urmează a fi expus în următoarea redacție: „Articolul 389. Adoptarea și pronunțarea deciziei (1) După încheierea dezbaterilor judiciare și ascultarea susținerilor orale, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei. (2) În urma deliberării completul de judecată pronunță dispozitivul deciziei. Dispozitivul deciziei pronunțate trebuie semnat de toți judecătorii din completul de judecată și anexat la dosar. (3) În cazul în care la adoptarea deciziei se expune opinie separată, aceasta se anexează la dosar.</p>	<p>Se acceptă În urma modificărilor propuse la art. 236, s-a menționat că nemotivarea hotărîrii va viza doar instanțele de fond. Astfel, Curțile de apel urmează să-și motiveze hotărîrile, procedura fiind stabilită la art. 389.</p>

		<p>(4) Decizia integrală se adoptă în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului.</p> <p>(5) Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna decizia integrală, în locul lui semnează președintele ședinței, iar dacă și acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează președintele instanței. În toate cazurile, pe hotărâre se menționează cauza imposibilității de a semna.</p> <p>(6) Decizia integrală se remite părților în termen de 5 zile de la semnare.</p> <p>(7) Decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în modul stabilit de prezentul cod.”.</p>	
<p>95. Articolul 424: din titlul cuvintele „emise în primă instanță” se exclud; la alineatul (1), cuvintele „în primă instanță” se substituie cu cuvintele „de judecătoria” alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”; se completează cu un nou</p>		<p>Comisia juridică, numiri și imunități Avînd în vedere modificările Legii nr.29/06.03.2012, p.95 se propune în următoarea redacție Articolul 424: din titlul cuvintele „emise în primă instanță” se exclud; la alineatul (1) cuvintele „în primă instanță” se</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>alineat, (3), cu următorul cuprins: „(3) Încheierile Curții Supreme de Justiție rămân irevocabile din momentul emiterii.”.</p>		<p>substituie cu cuvintele „emise de judecătoria” <u>alineatul (2) cuvintele „în primă instanță de către curțile de apel, în conformitate cu competența jurisdicțională” se substituie cu cuvintele „de către curțile de apel”;</u> <u>se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</u> „(3) Încheierile Curții Supreme de Justiție rămân irevocabile din momentul emiterii.”.</p>	
		<p>Comisia juridică, numiri și imunități Având în vedere modificările Legii nr.29/06.03.2012, se propune p.102 și 103 la proiect în următoarea redacție 102. Titlul secțiunii a 2-a Capitolului XXXVIII va avea următorul cuprins: „Secțiunea a 2-a Recursul împotriva actelor de dispoziție ale Curților de apel”.</p> <p>103. La articolul 429: titlul va avea următorul cuprins „Actele de dispoziție care pot fi atacate cu recurs”; alineatul (1) la sfârșit se completează cu cuvintele „și</p>	<p>Se acceptă</p>

		hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de declarare a insolvenței”.	
<p>99. Articolul 431: din titlu cuvintele „Modul de constituire a completelor de judecată” se exclud; la alineatul (2), cuvintele „desemnați de președintele colegiului respectiv al Curții Supreme de Justiție” se exclud; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Examinarea recursului admisibil se efectuează de completul de judecată care a decis asupra admisibilității.”; se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins: „(4) Recursul se examinează în termen de 6 luni.”.</p>	<p>Articolul 431. Instanța competentă să examineze recursul. Modul de constituire a completelor de judecată (1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. (2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători desemnați de președintele colegiului respectiv al Curții Supreme de Justiție. (3) <u>Examinarea recursului admisibil se efectuează de colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție, format din 5 judecători, care se constituie de președintele sau, după caz, de vicepreședintele Curții Supreme de Justiție, de regulă din rîndul judecătorilor colegiului respectiv. Președintele Curții Supreme de Justiție, președintele și, după caz, vicepreședintele colegiului respectiv sînt de drept președinți ai colegiului lărgit. În cazul în care aceștia sînt în imposibilitatea de a participa la judecarea cauzei, președintele sau vicepreședintele Curții Supreme de Justiție desemnează președintele colegiului lărgit.</u></p>	<p>Deputatul Tudor Deliu La articolul 431 alineatele (2)-(3) și alin. (4) din proiect, urmează a fi expuse într-o nouă redacție, după cum urmează: „Articolul 431: din titlu cuvintele „Modul de constituire a completelor de judecată”. alineatele (2) –(3) vor avea următorul cuprins: „(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. (3) Examinarea recursului admisibil se efectuează de un complet din 5 judecători din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiției. se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Judecătorii care au participat la examinarea admisibilității recursului pot participa la examinarea recursului declarat admisibil.”. Prevederile existente în proiectul legii stabilesc că asupra admisibilității</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>recursului decide un complet format din 3 judecători. La fel, același complet va examina și recursul nemijlocit. Prin prezentele dispoziții incluse la art. 431 se dorește ca asupra admisibilității recursului să decidă un complet format din 3 judecători, iar recursul admisibil să-l examineze un complet format din 5 judecători, situație de alt fel atestată și în prezent. Instituirea unor complete distincte și cu un număr de judecători diferiți, nu va permite diminuarea gradului de încredere al justițiabilului asupra corpului judecătoresc.</p> <p>Concomitent, se consideră just excluderea prevederilor care stabileau modul de constituire a completelor de judecată. Aceste norme în prezent au fost încorporate în Legea privind organizarea judecătorească.</p> <p>Direcția juridică</p> <p>La pct.99, art.431 alin.(2), urmare a modificărilor propuse, nu este</p>	<p>Completele vor fi constituite la începutul anului de către președintele</p>
--	--	---	--

		clar cum vor fi constituite completul de judecată ce va examina recursul.	instanței.
<p>100. Articolul 432: cuvintele „prevăzute la art.400 alin.(2) și (3)” se exclud; alineatul unic devine alineatul (1); se completează cu alineatele (2)-(5) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:</p> <p>a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;</p> <p>b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;</p> <p>c) a interpretat eronat legea;</p> <p>d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.</p> <p>(3) Se consideră că normele de drept procedural sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:</p> <p>a) pricina a fost judecată de un judecător care nu era în drept să participe la examinarea ei;</p> <p>b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;</p> <p>c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile cu privire la</p>	<p>Articolul 432. Temeiurile declarării recursului</p> <p>Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art.400 alin.(2) și (3).</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>La articolul 432 din proiect se propune expunerea alin. (4) în următoarea redacție:</p> <p>„ (4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele consemnate la alin. (3) al prezentului articol constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care au dus sau ar fi putut duce la soluționarea eronată a pricinii ori, instanța de recurs, consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară fie dacă erorile au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.”</p> <p>Argumente:</p> <p>Prevederile propuse constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitriu judecătoresc, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea instanței superioare de a remedia</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>limba procesului;</p> <p>d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces;</p> <p>e) hotărîrea nu este semnată de judecător sau este semnată de judecătorul nementionat în hotărîre;</p> <p>f) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;</p> <p>g) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.</p> <p>(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele consemnate la alin. (3) al prezentului articol constituie temei de declarare a recursului numai dacă ele au condus sau au putut conduce la soluționarea eronată a pricinii.</p> <p>(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare întotdeauna și din oficiu de către instanță.”</p>		<p>eventualele erori judiciare care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor.</p>	
<p>rticolul 434. Termenul de declarare a recursului</p> <p>(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data pronunțării deciziei, iar în cazul redactării acesteia – de la data înștiințării scrise a părților despre semnarea hotărîrii redactate.</p> <p>(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.</p>	<p>102. La articolul 434 alineatul (1), sintagma „, , iar în cazul redactării acesteia – de la data înștiințării scrise a părților despre semnarea hotărîrii redactate” se exclude.</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>La articolul 434 alineatul (1) urmează a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.”.</p> <p>Prevederile actuale ale proiectului statuează că decizia</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>instanței de apel se pronunță integral, iar termenul de recurs curge de la pronunțarea acesteia.</p> <p>În contextul noilor propuneri, care modifică modalitatea de pronunțare a deciziilor de către Curțile de apel se necesită a fi revăzut și momentul de la care urmează să curgă termenul de recurs.</p>	
	<p>Articolul 438. Restituirea cererii de recurs</p> <p>(1) Cererea de recurs se înregistrează la serviciul grefă al Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(2) Dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art.437, instanța, printr-o încheiere semnată de președintele sau vicepreședintele colegiului respectiv, o restituie în termen de 5 zile. Încheierea este nesusceptibilă de atac.</p> <p>(4) Dacă cererea de recurs corespunde prevederilor art.437, serviciul grefă al Curții Supreme de Justiție remite recursul cancelariei colegiului respectiv, care va înregistra intentarea procedurii în recurs.</p>	<p>Comisia juridică, numiri și imunități propune alin.(1) al art.438 de substituit sintagma ”la serviciu grefă” cu ”în Grefa”, iar alin.(4) în redacția următoare ” Dacă cererea de recurs corespunde prevederilor art.437, Grefa Curții Supreme de Justiție înregistrează intentarea procedurii în recurs.”</p>	Se acceptă
<p>105. Articolul 440: alineatul (1): după cuvântul „decide” se completează cu cuvântul „unanim”,</p>	<p>articolul 440. Procedura examinării admisibilității recursului</p> <p>(1) În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile</p>	<p>Direcția juridică La pct.105, art.440: - alin.(1), se propune se</p>	<p>Nu se acceptă În cazul în care nu va decide unanim</p>

<p>iar cuvîntul „decizie” se substituie cu cuvîntul „încheiere”;</p> <p>se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins:</p> <p>„Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 din prezentul cod și nu cuprinde nici o referire asupra fondului recursului.”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se remite participanților la proces și reprezentanților acestora.”;</p> <p>la alineatul (2), cuvîntul „citarea părților” se substituie cu cuvintele „<u>participarea participanților la proces și a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate, despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție</u>”.</p>	<p>prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide, printr-o decizie motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.</p> <p>(2) Asupra admisibilității recursului se decide fără citarea părților.</p>	<p>completarea cu cuvîntul „unanim”. Urmare a acestei completări, completul din 3 judecători va decide <u>unanim</u>, printr-o decizie motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Astfel, nu este clar care va fi procedura în cazul în care nu se va decide unanim asupra inadmisibilității recursului, dar se va decide de exemplu: doi contra unu.</p> <p>- alin.(2), cuvintele „participarea participanților la proces”, sugerăm să fie revăzute.</p>	<p>asupra inadmisibilității recursului apare regula logica ca recursul este admisibil.</p>
<p>106. Articolul 441 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 441. Actele procedurale după admisibilitatea recursului</p> <p>În cazul în care recursul a fost declarat admisibil, completul de judecată examinează fondul recursului.”.</p>		<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>În contextul modificărilor propuse la art. 431, art. 441 urmează să indice expres că fondul recursului admisibil se examinează de 5 judecători.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>107. Articolul 442: alineatul (1):</p> <p>cuvintele „pe baza actelor din dosar,” se exclud, iar după cuvintele „în limitele invocate în recurs” se completează cu cuvintele „și în baza referinței depusă de intimat”;</p> <p>se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins:</p> <p>„Faptele constatate și aprecierea dată probelor de instanța de apel sînt obligatorii pentru Curtea Supremă de Justiție.”;</p> <p>la alineatele (3), cuvintele „colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție” se substituie cu cuvintele „completul format din 3 judecători”, iar cuvintele „Plenului Curții Supreme de Justiție” se substituie cu cuvintele „colegiului lărgit format din 5 judecători”</p>	<p>Articolul 442. Limitele judecării recursului</p> <p>(1) Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, pe baza actelor din dosar, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.</p> <p>(2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.</p> <p>(3) În cazul în care, la judecarea recursului, se constată că soluționarea cauzei poate conduce la o contradicție față de o hotărîre anterioară a Curții Supreme de Justiție sau că se ridică o problemă importantă de drept, precum și în cazul cînd soluționarea pricinii prezintă un interes deosebit pentru practica judiciară sau pentru evaluarea dreptului, colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție se desesizează în favoarea Plenului Curții Supreme de Justiție, care va judeca recursul.</p> <p>(4) Desesizarea se efectuează printr-o încheiere nemotivată, care nu este susceptibilă de atac.</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>Reieșind din faptul că Curtea Supremă de Justiție va putea examina pricina în recurs și în cazul în care <i>se va considera că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară</i> (normă propusă la art. 432 alin. (4)), se consideră imperios necesar excluderea următoarei fraze de la art.442 alin. (1) din proiect „<i>Faptele constatate și aprecierea dată probelor de instanța de apel sunt obligatorii pentru Curtea Supremă de Justiție.</i>”</p> <p>Concomitent, în urma includerii art. 12², a căror prevederi au drept scop unificarea practicii judiciare, <i>urmează a fi excluse alin. (3)-(4) de la art. 442.</i></p> <p>Direcția juridică</p> <p>La pct.107, art.442:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alineatul (1), după cuvintele „se completează” se introduc cuvintele „în final”, și mai departe după text; - la alineatul (3), la 	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă modificările de ordin redacțional.</p> <p>Cu referire la completarea alin. (3), de la sine se înțelege că Colegiul lărgit este al Curții Supreme de Justiție, deoarece doar</p>
--	--	---	---

		propunerea de substituire a cuvintelor „Plenului Curții Supreme de justiție”, sugerăm introducerea după cuvintele „colegiului lărgit” cuvintele „al Curții Supreme de Justiție”.	aceasta din urmă va fi competentă să examineze recursurile.
<p>109. Articolul 444: alineatul (1) se exclude; alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Recursul se examinează fără participarea părților.”; alineatul (3) va avea următorul cuprins: (3) La judecarea recursului de colegiul lărgit, Curtea Supremă de Justiție poate decide invitarea părților pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs. Părțile participă, în mod obligatoriu, prin intermediul reprezentantului, cu excepția cazului când partea este licențiată în drept.”.</p>	<p>articolul 444. Procedura de judecare a recursului</p> <p>(1) La judecarea recursului împotriva deciziilor și încheierilor instanței de apel, se aplică dispozițiile de procedură, indicate în secțiunea 1 din prezentul capitol, în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor din prezenta secțiune.</p> <p>(2) <u>Judecarea recursului se face cu citarea părților. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea recursului.</u></p> <p>(3) Președintele ședinței de judecată este în drept să atenționeze participanții la proces în cazul în care aceștia se abat vădit în luările de cuvînt de la expunerea problemelor de drept ori argumentele expuse nu au legătură cu temeiurile invocate în recurs.</p>	<p>Deputatul Tudor Deliu</p> <p>Se propune expunerea cuprinsului art.444 în următoarea redacție:</p> <p>„Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea participanților și a reprezentanților acestora, pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.”.</p> <p>Direcția juridică</p> <p>La pct.109, art.444 alin.(2), statuează că, recursul se examinează fără participarea părților. Considerăm că, prin redacția propusă se încalcă principiile fundamentale ale dreptului procedural civil, statuate la Capitolul II al CPC, și anume: caracterul public al</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă deoarece a fost acceptat propunerea deputatului T.Deliu</p>

		<p>dezbaterilor judiciare; principiul nemijlocirii și oralității în dezbaterile judiciare; contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale.</p> <p>Inițial în art. 416 și 444 al CPC era prevăzută că participarea părților la examinarea recursului în mod obligatoriu prin intermediu avocatului. Curtea Constituțională a recunoscut prin hotărîrea din 19.02.2004 neconstituțională modalitatea respectivă din următoarele considerente. Încălcarea prevederilor constituționale ce garantează accesul la justiție și asigură dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor. Curtea consideră că lipsirea părților de dreptul de a pleda în faza recursului restrînge dreptul lor la apărare. Principiul fundamental nemijlocirii dezbaterilor și oralității în dezbaterile judiciare este aplicat în toate fazele procesului civil. Astfel judecarea recursului urmează a fi în mod obligatoriu cu participarea părților chiar dacă se examinează legalitatea hotărîrii contesate.</p>	
--	--	---	--

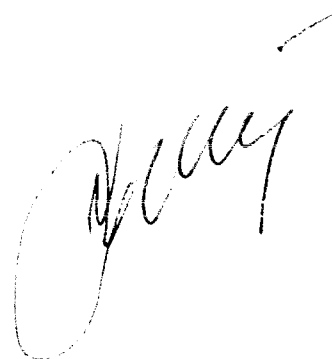
		Totodată curtea a menționat că constituția oferă persoanei libertatea alegerii modalității de apărare cu sau fără a fi reprezentat. Este relevant și art 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului care prevede că orice persoană are dreptul în deplină egalitate să fie ascultată în mod echitabil și public de către un tribunal independent.	
<p>110. Articolul 445: la alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins: „c) să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel restituind pricina spre rejudecare instanței de apel, în toate cazurile când eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs; se completează cu o nouă literă, c¹), cu următorul cuprins: ”c¹) să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, restituind pricina spre rejudecare în primă instanță, doar dacă a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la lit. d) și g) alin. (3) art. 432 din prezentul cod. La solicitarea participanților la proces, instanța de recurs poate restitui pricina la rejudecare în</p>	<p>Articolul 445. Împuternicirile și actele de dispoziție ale instanței (1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs; b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre; c) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, restituind pricina spre rejudecare în primă instanță sau, după caz, în instanță de apel, cînd eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs; d) să admită recursul și să caseze decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, dispunînd încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe</p>	<p>Direcția juridică La pct.110, art.445, dispozițiile alineatului (3) și (4), sunt similare cu prevederile art.428, în redacția proiectului de lege. Prin urmare, sugerăm autorilor să revadă dispozițiile acestor reglementări, în scopul respectării prevederilor art.19 lit.h) din Legea privind actele legislative nr.780/2001.</p>	<p>Nu se acceptă. Sunt două norme care se referă la situații absolut diferite. Art. 428 face referire la decizia instanței de recurs pronunțată asupra recursului împotriva încheierii iar art. 445 face referire la deciziile CSJ emise după examinarea recursului împotriva deciziilor instanței de apel.</p>

<p>primă instanță în cazul prevăzut la lit. b) alin. (3) art. 432 din prezentul cod;”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) La restituirea pricinii spre rejudecare, cu acordul tuturor participanților la proces instanța de recurs poate indica actele procesuale rămase valabile, celelalte fiind desființate de drept.”;</p> <p>alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În urma examinării recursului, instanța de recurs emite decizii care devin irevocabile în momentul emiterii. Decizia se emite prin plasarea pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(4) Copia deciziei instanței de recurs se remite părților, în termen de 5 zile de la data emiterii.”;</p> <p>alineatul (5) se exclude.</p>	<p>rol dacă există temeiurile prevăzute la art.265 și 267;</p> <p>e) să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe;</p> <p>f) să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.</p> <p>(2) Hotărîrea sau decizia casată nu are nici o putere legală. Actele de asigurare sau de executare făcute în temeiul unei astfel de hotărîri sau decizii își pierd puterea legală dacă instanța de recurs nu dispune altfel.</p> <p>(3) În urma examinării recursului, instanța de recurs emite decizii și încheieri, cu excepția Plenului Curții Supreme de Justiție care emite hotărîri.</p> <p>(4) Actele de dispoziție ale instanței de recurs devin irevocabile în momentul pronunțării.</p>		
<p>112. Articolul 449:</p> <p>litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu judecarea pricinii;”;</p> <p>litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) instanța a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost atrase în proces;”</p>	<p>articolul 449. Temeiurile declarării revizuirii</p> <p>Revizuirea se declară în cazul în care:</p> <p>a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, că unul dintre participanții la proces sau unul dintre judecători a comis o infracțiune în legătură cu judecarea pricinii;</p> <p>b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut</p>	<p>Comisia Juridică, numiri și imunități</p> <p>la litera b) cuvintele „petitionarului anterior” se substituie cu cuvintele „revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru aflarea circumstanțelor și faptelor esențiale în timpul judecării</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>litera d) se exclude; la litera e), cuvintele „sau hotărîrea ori decizia unui alt organ” se exclud; litera f) se exclude; literele g) și h) vor avea următorul cuprins: „g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare amiabilă, într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova; h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat printr-o hotărîre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut printr-o declarație o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale, care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o judecată din țară.”.</p>	<p>fi cunoscute petiționarului anterior; c) după emiterea hotărîrii, s-au descoperit înscrisuri probatoare care au fost reținute de un participant la proces sau care nu au putut fi prezentate instanței într-o împrejurare ce nu depinde de voința participantului la proces; d) prin sentință penală irevocabilă, au fost declarate mincinoase depozițiile martorului, fals raportul de expertiză, incorectă traducerea, fals înscrisul ori falsă proba materială în al căror temei s-a emis hotărîrea; e) s-a anulat ori s-a modificat hotărîrea, sentința sau decizia instanței judecătorești sau hotărîrea ori decizia unui alt organ care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere; f) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională; g) Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Agentul guvernamental, sau Curtea Europeană a Drepturilor Omului a inițiat o procedură amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova, care consideră că prin hotărîrea instanței s-a încălcat grav un drept prevăzut de <u>Constituția Republicii Moldova</u> sau de <u>Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale</u>;</p>	<p>anterioare a pricinii”;</p> <p>Direcția juridică La pct.112, art.449: - se propune excluderea literei f), care statuează ca temei a declarării revizuirii <i>aplicarea unei legi declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională</i>. Astfel, nota informativă, nu argumentează necesitatea excluderii acestui temei de declarare a revizuirii; - în redacția lit.h), sugerăm substituirea cuvîntului „judecată” prin cuvintele „instanță de judecată”.</p> <p><i>Deputatul Tudor Deliu</i> <i>În scopul asigurării securității raporturilor juridice se propune ca pentru temeiul de solicitare a revizuirii stipulat la art.449 lit. b) „au devenit cunoscute unele fapte sau circumstanțe esențiale...” termenul să fie „3 luni din ziua cînd persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu i-au putut fi cunoscute anterior - dar nu mai tîrziu de 5 ani de la</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>lit. f) prin lege deja a fost exclusă, iar proiectul urmează a fi ajustat.</p> <p>Vis-a-vis de redacția lit. h) se acceptă modificarea propusă.</p> <p>Se acceptă</p>
--	---	---	--

	<p>h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale, precum și faptul că persoana interesată poate obține, potrivit legii naționale, o despăgubire, cel puțin parțială, prin anularea hotărârii pronunțate de o judecată din țară.</p>	<p>rămânerea irevocabilă a hotărârii, încheierii sau deciziei.”.</p>	
<p>113. Articolul 450 va avea următorul cuprins: „Articolul 450. Termenele de depunere a cererii de revizuire. Calcularea lor Cererea de revizuire se depune: a) în termen de 3 luni din ziua în care a devenit irevocabilă sentința penală – în cazul prevăzut la lit. a) art. 449 din prezentul cod; b) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost cunoscute anterior și nu i-au putut fi cunoscute – în cazul prevăzut la lit.b) art.449 din prezentul cod; c) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la lit. c) art.449 din prezentul cod; d) în interiorul termenului de derulare a procedurii amiabile la</p>	<p>Articolul 450. Termenele de depunere a cererii de revizuire. Calcularea lor Cererea de revizuire se depune: a) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazurile prevăzute la art.449 lit.f); b) în termen de 3 luni din ziua în care a devenit irevocabilă sentința penală – în cazurile prevăzute la art.449 lit.a) și d); c) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost cunoscute anterior și nu i-au putut fi cunoscute – în cazurile prevăzute la art.449 lit.b); d) în termen de 3 luni din ziua în care s-a descoperit înscrisul respectiv – în cazurile prevăzute la art.449 lit.c); e) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de hotărârea, sentința sau decizia anulată sau modificată care au</p>	<p>Direcția juridică La pct.113, art.450 lit. e), considerăm că urmează a fi revăzută redacția propusă, deoarece dispoziția acesteia se referă doar la depunerea cererii de revizuire în termen de 3 luni de când a devenit definitivă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la lit.h) art.449. Însă, conform art.449 lit.h), în redacția propusă în proiect, temei al declarării revizuirii este și recunoașterea de către Guvernul Republicii Moldova, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale, care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o judecată din țară.</p>	<p>Se acceptă. Redacția a fost revizuită.</p>

<p>Curtea Europeană a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la lit.g) art.449 din prezentul cod; <u>e) în termen de 3 luni de cînd a devenit definitivă hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la lit.h) art.449 din prezentul cod.”.</u></p>	<p>servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazurile prevăzute la art.449 lit.e); f) în interiorul termenului de derulare a procedurii amiabile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art.449 lit.g); g) în termen de 3 luni după emiterea hotărîrii Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art.449 lit.h).</p>		
---	--	--	--

Victor POPA,
Președintele Comisiei